

Arbetsområde: Kartan. Världen i din ficka

Huvudsakligt ämne: Geografi åk 7-9

Läsår:

Tidsomfattning: 8-10 lektioner à cirka 60 minuter

Ämnets syfte

Undervisning i ämnet geografi syftar till: [Länk](#)

Följande syftesförmågor för ämnet ska utvecklas:

	analysera hur naturens egna processer och människors verksamheter formar och förändrar livsmiljöer i olika delar av världen,
	utforska och analysera samspel mellan människa, samhälle och natur i olika delar av världen,
✓	göra geografiska analyser av omvärlden och värdera resultaten med hjälp av kartor och andra geografiska källor, teorier, metoder och tekniker, och
	värdera lösningar på olika miljö- och utvecklingsfrågor utifrån överväganden kring etik och hållbar utveckling.

Vilket centralt innehåll ska ingå?

Livsmiljöer

✓	Jordens klimat- och vegetationszoner samt på vilka sätt klimatet påverkar människors levnadsvillkor.
	Klimatförändringar, olika förklaringar till dessa och vilka konsekvenser förändringarna kan få för människan, samhället och miljön i olika delar av världen.
	Var olika varor och tjänster produceras och konsumeras samt hur varor transporteras. Hur människors försörjning och handelsmönster har förändrats över tid.
	Hur jordens befolkning är fördelad över jordklotet samt orsaker till och konsekvenser av den ojämna befolkningsfördelningen. Migration och urbanisering och orsaker till och konsekvenser av detta.

Geografins metoder, begrepp och arbetssätt

✓	Namn och läge på världsdelarnas viktigare länder, vatten, öar, berg, öknar, regioner och orter.
✓	Kartan och dess uppbyggnad med gradnät, färger, symboler och olika skalor. Topografiska och olika tematiska kartor.
✓	Metoder för att samla in, bearbeta, värdera och presentera geografiska data, till exempel om klimat, hälsa och handel, med hjälp av kartor, geografiska informationssystem (GIS) och geografiska verktyg som finns tillgängliga på internet, till exempel satellitbilder.
	Fältstudier av natur- och kulturlandskap, till exempel av samhällsplanering i närsamhället.
✓	Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.

Miljö, människor och hållbarhetsfrågor

	Sårbara platser och naturgivna risker och hot, till exempel översvämningar, torka och jordbävningar, och vilka konsekvenser det får för natur- och kulturlandskapet.
	På vilka sätt sårbara platser kan identifieras och hur individer, grupper och samhällen kan förebygga risker.
	Intressekonflikter om naturresurser, till exempel om tillgång till vatten och mark.
	Förnybara energitillgångar, till exempel sol- och vindenergi och alternativa drivmedel.
	Förekomst av och orsaker till fattigdom och ohälsa i olika delar av världen.
	Samband mellan fattigdom, ohälsa och faktorer som befolkningstäthet, klimat och naturresurser.

Lgr11, kapitel 1, skolans uppdrag

historiskt perspektiv	✓ miljöperspektiv	✓ internationellt perspektiv	etiska perspektivet
-----------------------	-------------------	------------------------------	---------------------

Konkretisering av undervisningen

- ☐ Elevena inleder med att få utforska sin egen (gissningsvis bristfälliga) världsuppfattning genom att rita världen ur minnet och sedan jobba vidare med resultatet för att utvecklas.
- ☐ Elevena får en översikt över hur vår världsbild vuxit fram över tiden och ges chans att fundera kring hur mycket vi faktiskt vet om hur världen runt omkring oss ser ut.
- ☐ Elevena invigs i hur de allra flesta kartor ljugar för oss och ges en introduktion kring olika kartprojektioner.
- ☐ Elevena introduceras för kartornas hjälplinjer och koordinatsystem och får öva att använda dessa system för att till fulla utnyttja kartor och kartböcker.
- ☐ Elevena lär sig och tillåts öva skala.
- ☐ Avslutningsvis tillåts elevena genom Ett fall för Sheer Luck Holmes och Geoguessr omsätta sina nyförvärvade kunskaper i en lekfull form.

Vilka språkliga förmågor ska utvecklas i arbetsområdet?

Vilka ämnesspecifika begrepp behövs?

Kartor, kartsystem, Geografiska informationssystem GIS, koordinater, longitud, latitud, breddgrad, längdgrad, GPS, satelliter, Google Earth, skala, ekvatorn, nollmeridianen, världsdelar, kontinenter, världshav, väderstreck, norr, söder, öst, väst, nordost etc.

Ytterligare förmågor att utveckla

- Att förstå kartors för- och nackdelar och till fullo kunna använda dem.
- Att kunna använda kartböcker, deras innehållsförteckningar och deras index
- Att kunna använda alla kartors stömlinjer och koordinatsystem
- Att kunna använda och placera ut skala.

Beskriv hur elevena får inflytande i arbetsområdet utifrån:

- vilket läromedel som ska användas,
- ✓ i vilken takt och ordning olika uppgifter ska göras,
- vilka arbetsformer man ska använda,
- ✓ på vilket sätt en uppgift ska redovisas
- ...

Konkretisering här...

Elevena kan med fördel bjudas att delta i planeringen av i vilken ordning eller i vilken tid övningar ska göras - även om övningarnas form inte är öppet för diskussion. På samma sätt är det fruktbart att bjuda in elevena för att komma med idéer kring det bästa sättet att examinera kunskaperna de skaffat sig.

Vilka kunskapskrav utgår bedömningen från?

geogr afi åk 9	E	C	A
	Eleven har grundläggande	Eleven har goda kunskaper om	Eleven har mycket goda kunskaper

	kunskaper om samspelet mellan människa, samhälle och natur, och visar det genom att föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om orsaker till och konsekvenser av befolkningsfördelning, migration, klimat, vegetation och klimatiförändringar i olika delar av världen.	samspelet mellan människa, samhälle och natur, och visar det genom att föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om orsaker till och konsekvenser av befolkningsfördelning, migration, klimat, vegetation och klimatiförändringar i olika delar av världen.	om samspelet mellan människa, samhälle och natur, och visar det genom att föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om orsaker till och konsekvenser av befolkningsfördelning, migration, klimat, vegetation och klimatiförändringar i olika delar av världen.
✓	Eleven kan även använda geografiska begrepp på ett i huvudsak fungerande sätt.	Eleven kan även använda geografiska begrepp på ett relativt väl fungerande sätt.	Eleven kan även använda geografiska begrepp på ett väl fungerande sätt.
	Eleven kan undersöka var olika varor och tjänster produceras och konsumeras, och beskriver då enkla geografiska mönster av handel och kommunikation samt för enkla och till viss del underbyggda resonemang om hur dessa mönster ser ut och hur de har förändrats över tid samt orsaker till och konsekvenser av detta.	Eleven kan undersöka var olika varor och tjänster produceras och konsumeras, och beskriver då förhållandevis komplexa geografiska mönster av handel och kommunikation samt för utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om hur dessa mönster ser ut och hur de har förändrats över tid samt orsaker till och konsekvenser av detta.	Eleven kan undersöka var olika varor och tjänster produceras och konsumeras, och beskriver då komplexa geografiska mönster av handel och kommunikation samt för välutvecklade och väl underbyggda resonemang om hur dessa mönster ser ut och hur de har förändrats över tid samt orsaker till och konsekvenser av detta.
	Eleven för enkla och till viss del underbyggda resonemang om klimatiförändringar och olika förklaringar till dessa samt deras konsekvenser för människa, samhälle och miljö i olika delar av världen.	Eleven för utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om klimatiförändringar och olika förklaringar till dessa samt deras konsekvenser för människa, samhälle och miljö i olika delar av världen.	Eleven för välutvecklade och väl underbyggda resonemang om klimatiförändringar och olika förklaringar till dessa samt deras konsekvenser för människa, samhälle och miljö i olika delar av världen.
✓	Eleven kan undersöka omvärlden och använder då kartor och andra geografiska källor, teorier, metoder och tekniker på ett i huvudsak fungerande sätt, samt för enkla och till viss del underbyggda resonemang om olika källors trovärdighet och relevans.	Eleven kan undersöka omvärlden och använder då kartor och andra geografiska källor, teorier, metoder och tekniker på ett relativt väl fungerande sätt, samt för utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om olika källors trovärdighet och relevans.	Eleven kan undersöka omvärlden och använder då kartor och andra geografiska källor, teorier, metoder och tekniker på ett väl fungerande sätt, samt för välutvecklade och väl underbyggda resonemang om olika källors trovärdighet och relevans.
✓	Vid fältstudier använder eleven kartor och andra verktyg på ett i huvudsak fungerande sätt.	Vid fältstudier använder eleven kartor och andra verktyg på ett relativt ändamålsenligt sätt.	Vid fältstudier använder eleven kartor och andra verktyg på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.
✓	Eleven har grundläggande kunskaper om världsdelarnas namngeografi och visar det genom att med viss säkerhet beskriva lägen på och storleksrelationer mellan olika geografiska objekt.	Eleven har goda kunskaper om världsdelarnas namngeografi och visar det genom att med relativt god säkerhet beskriva lägen på och storleksrelationer mellan olika geografiska objekt.	Eleven har mycket goda kunskaper om världsdelarnas namngeografi och visar det genom att med god säkerhet beskriva lägen på och storleksrelationer mellan olika geografiska objekt.
	Eleven kan resonera om olika ekologiska, ekonomiska och	Eleven kan resonera om olika ekologiska, ekonomiska och sociala	Eleven kan resonera om olika ekologiska, ekonomiska och sociala

	sociala hållbarhetsfrågor och redogör då för enkla och till viss del underbyggda förslag på lösningar där några konsekvenser för människa, samhälle och natur vägs in.	hållbarhetsfrågor och redogör då för utvecklade och relativt väl underbyggda förslag på lösningar där några konsekvenser för människa, samhälle och natur vägs in.	hållbarhetsfrågor och redogör då för välutvecklade och väl underbyggda förslag på lösningar där några konsekvenser för människa, samhälle och natur vägs in.
--	---	---	---